

Zasady pisowni i wymowy francuskiej

ALFABET

a – [a]	j – [zi]	s – [es]
b – [be]	k – [ka]	t – [te]
c – [se]	l – [el]	u – [ū]
d – [de]	m – [em]	v – [we]
e – [e]	n – [en]	w – [dublwe]
f – [ef]	o – [o]	x – [iks]
g – [že]	p – [pe]	y – [igrek]
h – [asz]	q – [kü]	z – [zed]
i – [i]	r – [er]	

Akcenty:

' - accent **aigu**, np. Été – lato

` - accent **grave**, np. À - w, do: mère - matka, où – gdzie

^ - accent *circonflexe* – np. Hôtel, mûr – dojrzały

.. **trema**, np. Noël

' **apostrophe** – po literach l, d, c, s oznacza, że wypadła samogłoska e, a lub i,
np. Le – l', de – d', ce – c', si – s'

- łącznik – **trait d'union**, - do łączenia wyrazów:

a) w wyrazach złożonych, np. Après-midi

b) w odwróconym szyku, np. As-tu?, suis-je? Lub w trybie rozkazującym: donne-moi!

c) w liczebnikach złożonych, poniżej 100, np. Quarante-deux, ale: deux cent quarante-deux
haczyk – cedille, pod literą c, przed a, o, u, aby otrzymać głoskę [s], np. Ça, reçu

Wymowa

a przednie, np. Madame

à, â - tylne, wymawia się dłużej, np. pâte

è, ê, ai, ei – otwarte – jak polskie e w deska, np. Mère

é, er, ez, es – e ścieśnione – wymawia się bardziej ku przodowi niż e otwarte, np. Été, nez, les

e – e pośrednie, jak eu, tylko krócej, w wyrazach jednozgłoskowych i po 2 spółgłoskach, np. Le
prenez, grenier

e nieme – na końcu wyrazów – np. Petit [pti]

eu – wymowa e, wargi jak do ü

au, eau - o ścieśnione, bardziej ku tyłowi jamy ustnej

ou – [u] , np. Ou, tout, por

u – ü – wymowa między [i] a [u] – usta do wymowy u, wymawiamy i, wargi jak do gwizdania,
np. Tu, mur, dur

u *nie wymawia się* po **g, q** – np. Gueter – [geter]. Qui [ki]

in, yn, ain, ym, ein, im, aim, en – [ɛ], np. Fin, vin, bain
Pisownię im, ym stosuje się przed b i p

an, am, en, em – [ã] – a nosowe, np. Enfant, lampe,

on, om – [a] – bon, ombre, pompe
Pisownia om po b, p

un, um [aɛ] – jak ę ale wargi zaokrąglone i ściśnięte – un, brun, lundi

oui [hi] – krótkie [u], po nim [i], np. Oui

ui [üi] – krótkie [ü] i [i], np. Lui, nuit

ie [je] – krótkie i], po nim [e], np. Pied [pje], papier, dernier

oi – [ua] – szybko razem, np. Moi, toi, voir, poisson, il boit
oy – [ouai] – voyage [wuajaż]

ien [jɛ] – np. Bien
[jã] – np. Patient, conscience

oin – [uɛ] – krótkie [u] i [ɛ], np. Point, loin

oine – [uan] - np. Avoine [awuan]

ay – [ej], [ei] – np. crayon [kreja], payer [peje], pays [pei]

h – nie wymawia się, np. Homme

c – [s] – przed e, i, y – np. Cela [sela], cinema, bicyclette

c – [k] – w innych przypadkach, np. Ecole [ekol], avec [avek], sac [sak]

cu [k] – acquérir

ch [sz] – chat
k] – chronique, echo, orchestre

ç – [s] – stosowana przed a, o, u by zachować [s], np. Ça, leçon [leson]
c – nie wymawia się po samogłosce nosowej, np. Banc [bã]

g – [ż] przed e, i, y, np. Page [paż], fromage,
przed ae, np. Nageait [naże]

g – [g] w innych wypadkach, np. Gare [ga:r], gorge, gui [gi], gros, gang

s – [s], np. Sur [sü:r]

[z] – między 2 samogłoskami, np. Rose [roz], les amis [lezami]

ss – [s] – classe [klas]

x – [ks] w grupie ex przed spółgłoską, np. Extra [ekstra], sex [seks]

[gz] – przed samogłoskami, e, o, np. Examen [egzame]

[s] – w liczebnikach, np. Six [sis], dix [dis], soixante [suasãt]

[z] – w six, dix w łączeniu międzywyrazowym oraz w liczebnikach porządkowych na końcu wyrazów, np. six_ans [sizã]
ale dix livres [di liwr]

ch – [sz] np. Chat [sza], chien [szję], chapeau [szapo]

[k] – chronique, echo, orchestre

ph - [f] - np. Photo, foto

gn – [ń] – np. Montagne [montań], signe [siń]

gu [g] – przed samogłoskami e, i, y, np. Ligue [lig]

th [t] – np. Thé [te]

il – [il] – avril [awril]

[j] – na końcu wyrazów po samogłosce – np. Travail [trawaj], reveil [rewej], soleil [solej]

ille [ij] np. Fille [fij], brille [brij]

Wyjątki: ville [wil], mille [mil], tranquille [trankil]

ti – [sj] w wyrazach zakończonych na: -tion, -tiel, -tial, -tieux, -tience, np. Nation, addition, partiel, spatial, ambitieux, patience [pasjan:s]

[tj] w innych przypadkach, np. Amitié [amitie]

q - [k] – np. Coq, cinq

s [z] między samogłoskami, np. Magasin [magazę], chaise [szez]

[s] w pozostałych przypadkach, np. Sortir, poste

v – [w] – np. Votre [wotr]

j -[ż] – np. Jamais [żame], je [że]

cu [k], np. Cueillir

gu [g], np. Guerre, guitarre

qu [k] – np. Magique, quatre

sc [s] przed e, i – np.. descendre, science

Jednakowe litery podwójne czyta się jako pojedyncza głoska, np. Accorder, coiffeur, cette

Wyjątki: cc przed e, y - [ks] – accident, accepter,

gg przed e, i [gʒ] – suggerer [suʒere]

rr w niektórych formach czasownikowych jak [rr] – np. Je pourrais. Je courrai

Elizja

Aby uniknąć spotkania 2 samogłosek, pisze się:

j' zamiast je – j'aime [ʒem]

d' -"- de d'amis [dami]

s' -"- si – s'il

Dezenalizacja

Samogłoski nosowe tracą brzmienie nosowe, jeśli następuje po nich:

a) brun [bre] --> brune [brün]

b) podwójna samogłoska an [ã] --> année [ane]

Liason – łączenie międzywyrazowe

1) między rodzajnikiem a rzeczownikiem

un enfant – un_enfant [ãnfã]

des_amis [dezami]

les_hommes

2) przymiotnikiem i rzeczownikiem

un petit_enfant [ɛptitãnfã]

les grands_arbres [legrãzarbr]